

Antibodies på Trapholt

En udstilling mere underholdende end oplysende

Kristina Hansen

Indledning

Museet Trapholt huser netop nu Campana brødrenes værker i udstillingen *Antibodies*.^{*} Udstillingen er imponerende, og det er gode historier om brødrenes udgangspunkt i materialerne vi får ved en guidet tur rundt blandt de mange voluminøse, farverige, særlige værker. Men det er alt hvad museumsgæsten bliver præsenteret for; gode, lettere indholdsløse historier, og intet dybereliggende rationale bag fremvisningen af disse særlige møbler. Dette lægger op til en mere overordnet diskussion af museumsinstitutionen i vores samfund – hvad bør designmuseets rolle være? Det kan ikke kun handle om kulturel underholdning, designmuseet må tillige have et formidlingsansvar overfor de besøgende og tage deres rolle som oplysende institution alvorlig – og dette uanset hvad der er udgangspunktet for museets fremvisning af designgenstande.

Designudstillingen *Antibodies* på museet Trapholt er en samstilling af værker af de brasilianske brødre; Humberto Campana som er selvlært kunsthåndværker og kunstner samt den arkitektuddannede Fernando Campana. Ved en guidet tur rundt i udstillingen præsenteres man særligt for historien om, hvordan de to brødre arbejder helt særligt med materialerne. Hvordan ethvert værk tager sit udgangspunkt i materialerne, og hvad der kan lade sig gøre hermed. Der arbejdes ikke med noget på forhånd kendt resultat, formen skabes i processen ud fra hvad materialet kan og hvad det kan fortælle. Blandt andet grundet denne arbejdsform får værkerne et særligt udtryk, og de fremstår i hvert fald anderledes end møbler vi har set før. Og i kombination med den lettere skæve, farverige og ophøjende udstillingsform opleves udstillingen *Antibodies* som værende spektakulær og imponerende. Men den er heller ikke så meget mere end det. Vi bliver kort præsenteret for danske panderter til

^{*} Udstillingen blev vist på Trapholt i perioden d. 20 marts-10 august 2014 (red.).

Campana brødrenes værker, og der lægges derved op til en kort dvælen ved refleksion over hvorvidt der kan trækkes større linjer til en dansk kontekst. Men herudover formidles intet oplysende budskab med udstillingen eller i de udstillede værker – der er simpelthen ikke nogen større pointe at finde i udstillingen udover at den er underholdende at beskue fordi det er imponerende værker der udstilles.

Campana brødrene opererer egentlig med flere elementer som relaterer sig til, eller adresserer en sag, heriblandt kan nævnes forhold der vedrører den brasilianske kultur og bæredygtighed, og de er altså ikke bare flotte imponerende værker, men der er en historie der skal fortælles. Denne historie fremgår bare ikke af udstillingen og det dertilhørende materiale som museumsgæsten umiddelbart kan tilgå, og kan forventes at tilgå i forbindelse med et besøg på Trapholt. Når denne historie ikke faktisk fortælles i udstillingen og det øvrige udstillingsmateriale så forsvinder de overordnede pointer med udstillingen, og den fremstår som ren underholdning.

Denne type udstillinger af design, hvor betagende værker udstilles alene for at beskueren kan se det og bliver inviteret til at synes det er flot eller interessant, findes i stor stil på de danske museer som udstiller design. Udstillingerne er flotte og imponerende at se, men de bidrager ikke i særlig grad til den besøgendes evne til at reflektere over design som felt og som genstand. I stedet bidrager de til at de udstillede genstande ophøjes til værker og i bedste fald bidrager de til, at de besøgende sættes i stand til at kende den danske designkanon.

Vi ser også på landsplan flere eksempler på udstillinger som i stedet for at kræve beundring, tilbyder oplysning. Rettet blikket igen mod Trapholt findes nu en udstilling om Børge Mogensen, hvor både hans møbler fremvises, men ligeledes præsenteres den besøgende for konteksten for møblernes fremkomme, samt Børge Mogensens kritik af elementer møbelproduktion samt medieringskonsumtion i sin samtid. Dette er oplysning af museumsgæsten, som både informerer om datiden, men ligeledes sætter den besøgende i stand til at forholde informationen til forbrug i vores samtid.

Når disse to udstillinger modstilles er der naturligvis flere faktorer som gør sig gældende i relation til den oplysende overfor den underholdende udstilling. For eftersom Børge Mogensen og hans møbler er af afgørende betydning for den danske designtradition, er dette emne allerede blevet behandlet indgående, og derved er det et lettere emne at udstille som oplysning til befolkningen. Men der er også andre forhold end emnet for udstilling der gør sig gældende. Udstillingen om Børge Mogensen gør brug af flere og mere forskelligartede udstillingsgreb for at fremme

formidlingen og oplysningen til den besøgende, såsom filmiske klip, modstillinger, opstillinger til interaktion m.m.. Flere af disse greb, samt andre, kunne med fordel anvendes i *Antibodies* for at tydeliggøre den pointe man her ønsker formidlet, og udstillingen kunne hermed få en mere oplysende rolle i stedet for at fremstå som det pureste underholdning.

Den museale- og den kulturhistoriske udstilling af design

Design udstilles i dag på forskellige måder af forskellige institutioner. På Trapholt udstilles både kunst og design, hvorfor måden at udstille design på her vil bære præg af denne sammenkobling, alt imens andre udstillingsinstitutioner præsenterer design med et kulturhistorisk udgangspunkt. Dette er betydende for indholdsmæssig fokusering såvel som udstillingsmåde, og det er hermed ganske forskellige indtryk af det udstillede der kan gives den besøgende. Fælles er dog at det er designgenstande, ting/møbler med en eller anden grad af funktionalitet, der udstilles, blot ses oftest en skelnen mellem udstillingens formål; udstilling af det spektakulære til beundring og udstilling af det anvendeligt forbilledlige til inspiration. Men er det acceptabelt at nogle museumsinstitutioner fremviser udstillinger som nærmere underholder end oplyser?

For at demonstrere bredden indenfor designfeltet i dag er det rimeligt at hævde at det er både relevant og interessant at fremvise både de forbilledlige hverdagsgenstande og det spektakulære der placerer sig et sted mellem kunst og design. Men der bør stilles spørgsmålstejn ved hvorvidt det oplysende element skal være eksklusivt forbeholdt det hverdagslige forbilledlige design mens det spektakulære oftest udstilles som underholdning uden nogen særlig oplysende pointe. Grundet designudstillingens historiske oprindelse ser vi i dag i udpræget grad en opdeling mellem de to typer af udstillinger, men denne strenge opdeling kan ikke være en nødvendighed.

Designmuseets rolle

Denne diskussion medfører naturligt spørgsmålet; hvad bør så designmuseets rolle være? Det oplysende element som der her er blevet kredset om relaterer sig i høj grad til en samfundsøkonomisk diskussion om fordelingen af midler i vores samfund. Ligeledes relaterer den sig til vores samfundsform, den demokratiske orientering. Når designmuseerne er økonomisk støttet af offentlige midler bør de imødekomme den almene interesse og den demokratiske tanke, som i øvrigt ligeledes er noget de juridisk er forpligtet til jvf. museumsloven, og højkultur

underholdning er hverken i den almene interesse eller demokratisk. Det er derimod en udstilling for den almindelige borger, som oplyser denne til at reflektere over sit og samfundets forbrug og forhold til design.

Museumsinstitutionen bør altså først og fremmest oplyse den besøgende og tage sit oplysende ansvar alvorligt, men dette gerne på en måde der er underholdende for den besøgende. Men fremvises udstillinger der ikke er oplysende og i stedet har karakter af noget der blot udstilles som underholdende indslag, uden noget reflekterende eller kritisk element, så begynder det at ligne en simpel og promovring frem for en udstilling som har sin plads på det offentligt støttede museum.

Designmuseumsinstitutionen bør præsentere udstillinger som netop formidler information om design, fra det hverdagslige til det spektakulære, og sætter beskueren i stand til, qua denne oplysning, at reflektere over konsumtionen af design. Netop det at bidrage til den oplyste borger som kan forholde sig kritisk til design må være designmuseets væsentligste rolle fremfor en ophøjelse og kanonisering af værker, designere eller kunstnere. Det er ganske enkelt i samfundets interesse at designmuseerne kan bidrage til oplysning af borgerne i stedet for at udstille admirable værker til simpel beundring.